

Nr 477.

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 76, angående åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område under senare delen av produktionsåret 1950/1951.*

I proposition nr 76 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen resultatet av den uppgörelse, som träffats med representanter för jordbrukets riksorganisationer, angående prisregleringen å jordbrukets produkter för senare delen av innevarande produktionsår. Det är enligt vår mening beklagligt, att denna proposition kommer riksdagen till handa så sent, att den inte hinner att behandlas av riksdagen förrän förhandlingar om en prisuppgörelse för nästa regleringsår redan påbörjats eller kanske till och med avslutats. När riksdagen tvingas att taga ställning till dessa frågor i efterhand, vore det dock rimligt, att den gavs tillfälle att säga sin mening om en uppgörelse, innan man redan träffat en ny. Detta krav är i särskilt hög grad befogat i nuvarande läge, då stora ekonomiska förskjutningar aktualisera betydelsefulla avvägningsfrågor både emellan jordbrukarna och andra folkgrupper och emellan olika grupper av jordbrukare inbördes.

Mot bakgrunden av de förhållanden, som voro kända när överenskommelsen gjordes, bör den dock enligt vår mening betraktas såsom nöjaktig, även om man på vissa punkter såsom t. ex. i fråga om körlinjebidragens avveckling måste ställa sig betänksam. Vad som sedan inträffat tillsammans med vad som nu kan förutses synes ställa jordbruket inför väsentligt större produktionskostnadsstegringar än man räknade med i den träffade överenskommelsen. Detta skulle i och för sig kunna motivera en uppjustering även av inkomstsidan. Med hänsyn dels till den begränsade tidrymd som avtalet omspanner och dels till att många andra folkgrupper torde få göra liknande erfarenheter, anse vi dock att den förändrade situationen i huvudsak får tagas under omprövning i samband med förhandlingarna om en prisöverenskommelse för nästa regleringsår.

Detta bör dock enligt vår mening inte gälla i de fall, då åtgärder vidtagits, som stå i strid mot överenskommelsen. Med hänsyn härtill anse vi, att riksdagen bör uttala sig emot den av statens jordbruksnämnd införda utjämningsavgiften å 30 öre per kg vid export av ägg, vilken åtgärd motverkar äggproducenternas strävan att uppnå det medelpris, som man i överenskommelsen räknat med. Rimligt synes även vara, att jordbruket beredes kompensation för den höjning av priset på importerade fodermedel, som vidtagits sedan överenskommelsen träffades.

I avtalet ingick även att en margarinaccis å 30 öre per kg borde uttagas

för att prisspänningen emellan smör och margarin icke skulle ökas. Denna accis har sedan avvecklats. Då margarinets produktionskostnad ökats, så att ett pris av kronor 2: 60 kan upprätthållas utan att accis uttages, finnes det enligt vår mening ingen anledning att rikta någon anmärkning här emot. Å andra sidan anse vi det icke berättigat att genom subventioner av något slag hålla margarinpriset nere vid ett pris av kr. 2: 60, därest den verkliga produktionskostnaden föranleder ett högre pris. Då margarinförsäljningen nu är dubbelt så stor som man förutsatte i 1947 års beslut om de framtida riktlinjerna för vår jordbrukspolitik och överskott av smör på grund härav föreligger, bör margarinpriset enligt vår mening icke subventioneras ned. Mot ett dylikt förfarande tala jämväl statsfinansiella skäl.

Med stöd av det ovan sagda hemställas,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 76 måtte uttala:

- 1) att statsmakterna icke böra motverka äggproducenternas strävan att uppnå det i senaste prisöverenskommelsen beräknade medelpriset på ägg, 260 öre per kg;
- 2) att den kostnadsfördyring, som uppstår genom att priset på importerat foder höjts utöver vad som förutsattes i överenskommelsen, måtte kompenseras vid prissättningen på någon av de animaliska produkterna, t. ex. fläsk;
- 3) att subventioner av margarintillverkningen icke böra förekomma i någon form, även om produktionskostnaden under avtalstiden skulle föranleda ett högre pris än man räknat med i överenskommelsen.

Stockholm den 14 mars 1951.

Bertil Ohlin.

Wald. Svensson.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

O. Malmberg
i Skövde.

O. E. Sandberg.

Manne Ståhl.

Ragnhild Sandström.

Sven Wedén.

Johan Ahlsten.

Edvard Mårtensson
i Smedstorp.

Sven Antby.

A. Widén.